

**TRØGSTAD
SPAREBANK**
SIDEN 1847

Pilar 3 – Offentliggjøring av informasjon om kapital, risikoforhold, godtgjørelse og informasjon fra kredittforetak

31. desember 2023 Trøgstad Sparebank

INNHOLDSFORTEGNELSE

PILAR 3 – OFFENTLIGGJØRING AV INFORMASJON OM KAPITAL, RISIKOFORHOLD, GODTGJØRELSE OG INFORMASJON FRA KREDITTFORETAK **FEIL! BOKMERKE ER IKKE DEFINERT.**

1.	Innledning og formål med dokumentet	2
2.	Styring og kontroll av risiko	2
	Styring og kontroll av enkeltrisikoe.....	3
3.	Informasjonsplikt for foretak som har eierinteresser i foretak som utsteder obligasjoner med fortrinnsrett	7
4.	VElegg: Standardisert skjema for offentliggjøring av bankens nøkkeltall for kapital og likviditet.....	8

1. INNLEDNING OG FORMÅL MED DOKUMENTET

Formålet med dette dokumentet er å oppfylle kravene til offentliggjøring av finansiell informasjon etter åttende del av kapitalkravsforordningen (CRR (EU) 2013/575), jf. Forskrift om kapitalkrav og nasjonal tilpasning av CRR/CRD IV del XI. Alle tall i dokumentet er per 31. desember 2023 med mindre annet fremgår.

2. STYRING OG KONTROLL AV RISIKO

ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process) er bankens egen prosess for å vurdere bankens kapitalbehov. Denne kapitalbehovsvurderingen skal være framoverskuende, og dette innebærer at kapitalbehovet skal vurderes i forhold til bankens nåværende og fremtidige risikoprofil. Det er derfor et overordnet prinsipp at banken i tillegg til å beregne behovet ut fra gjeldende eksponering (eventuelt rammer) også må vurdere kapitalbehovet i lys av planlagt vekst, eventuelle besluttede strategiske endringer mv.

Fremtidige tap kan deles inn i forventede tap og uventede tap. Forventede tap kan betraktes som en driftskostnad og forutsettes dekket over den løpende driften. Den løpende driften kan også betraktes som et førstelinjeforsvar mot uventede tap. I kapitalbehovsvurderingen legges det imidlertid til grunn at uventede tap ikke dekkes over driften, med skal dekkes av kapital. Kapitalbehovsvurderingen innebærer følgelig at banken beregner hvor mye kapital som trengs for å dekke opp for fremtidige uventede tap.

Med risikotoleranse forstås størrelsen på den risikoen banken er villig til å ta i sin virksomhet for å nå sine mål. Risikotoleransen kommer til uttrykk i rammeverket for virksomheten, herunder i begrensninger i vedtekter, policyer, fullmakter, retningslinjer og rutiner. For noen av risikoene er det vanlig å fastsette kvantitative begrensninger på risiko, for eksempel kvantitative rammer for markedsrisiko, rammer for store engasjement, rammer for eksponering mot enkeltbransjer osv. For andre risikotyper er det mer naturlig å benytte kvalitative begrensninger. Slike begrensninger angir hvor langt man er villig til å strekke seg på enkeltrisikoen, og representerer derfor en beskrivelse av risikotoleransen for disse enkeltrisikoen. Bankens risikotoleranse er forsøkt reflektert i kapitalbehovet som beregnes for hver enkelt risiko. Disse beregningene gjøres på ulike måter for ulike risikoer, og er basert på ulike forutsetninger. Det er en implisitt forutsetning om at det ikke beregnes kapital som dekker alle tenkelige tapsutfall. Det er imidlertid benyttet konservative forutsetninger i beregningene.

Ved beregning av samlet kapitalbehov (for alle risikoene) kan det argumenteres for at de ulike risikoene ikke vil materialisere seg samtidig, og at det derfor eksisterer diversifikasjonseffekter som innebærer at det samlede kapitalbehovet er lavere enn summen av kapitalbehovet for de enkelte risikoene. Bankens har imidlertid valgt å legge en konservativ tilnærming til grunn, og ser derfor bort fra slike effekter.

Beregning av kapitalbehov for enkeltrisikoen gjøres ved hjelp av ulike metoder, herunder bruk av stresstester i form av følsomhetsanalyser. I slike følsomhetsanalyser fokuseres det på betydningen av endringer i én enkelt variabel. I tillegg til dette stresstester banken effekten på kapitaldekningen av et alvorlig økonomisk tilbakeslag / nedgangskonjunktur. Dette gjennomføres i form av scenarioanalyse der det legges til grunn et samlet sett av samtidige endringer i flere relevante faktorer.

I tillegg gjennomfører banken en «omvendt» stresstest. I en slik stresstest bestemmer banken først hvilken kapitaldekning som er så lav at banken risikerer å bli satt under administrasjon og/eller overtatt. Deretter simulerer banken med forskjellige kombinasjoner av parameterverdier som i sum gir det resultat man har bestemt. Hensikten med en slik «omvendt» stresstest er å gi banken ytterligere kunnskap om hvor mye som skal til før bankens kapitaldekning faller under et kritisk nivå. Banken gjennomfører også stresstester for markeds- og likviditetsrisiko.

Bankens styre har vedtatt et minimumsnivå for kapital som skal gjenspeile bankens samlede risikotoleranse. Vurderingen er basert på beregnet kapitalbehov, offentlige krav og markedets forventinger. Styret involveres i risikovurderinger som er relevante i Icaap-prosessen. Basert på dette gjennomfører administrasjonen beregninger og utarbeider bankens Icaap-dokument. Dokumentet fremlegges og vedtas årlig av styret. Kvartalsvis oppdateres modellen med resultat-, balanse- og engasjementskategorier. Beregningene fremlegges for styret kvartalsvis. Det fokuseres da på utvikling i buffere til kapitalmål. Bankens styre har godkjent utforming og metodevalg for kapitalbehovsvurderingen og stresstester.

Bankens interne kapitalbehovsvurdering innebærer en analyse og beregning av kapitalbehov for følgende risikoer:

- Kredittrisiko
- Markedsrisiko
- Operasjonell risiko
- Konsentrasjonsrisiko
- Eiendomspriserisiko
- Likviditetsrisiko
- Forretningsrisiko
- Omdømmerisiko
- Strategisk risiko
- Systemrisiko

Styring og kontroll av enkeltrisikoer

Trøgstad Sparebank benytter en vurderings- og rapporteringsmodell for virksomhetsstyring som er utviklet i og av samarbeidsselskapet Eika Gruppen. Modellen som baserer seg på CEBS GL 21 prinsippene for styring og kontroll som inngår i modellen, er de samme som Finanstilsynets «modul for vurdering av overordnet styring og kontroll» baserer seg på.

Bankens styre har vedtatt en egen policy for virksomhets- og risikostyring. Dokumentet gir en overordnet beskrivelse av bankens virksomhetsstyring, herunder risikostyringen, i banken og sees i sammenheng med bankens vedtekter og strategidokument. Policy for Virksomhets- og risikostyring oppdateres ved behov og minimum én gang pr. år.

Finansiell risiko er i hovedsak knyttet til kredittrisiko (inkl, konsentrasjonsrisiko), likviditets- og markedsrisiko. Markedsrisiko består igjen av rente- valuta og aksjekursrisiko. Styret mottar kvartalsvis rapport som viser eksponering i forhold til rammer for kreditt-, likviditet- og markedsrisiko.

Banken har gjort nødvendige organisatoriske tilpasninger slik at risikostyringsfunksjonen er en uavhengig kontrollinstans i henhold til krav i CRD IV.

KREDITTRISIKO

Kredittrisiko defineres som risiko for tap knyttet til at kunder eller andre motparter ikke kan gjøre opp for seg til avtalt tid og i henhold til skrevne avtaler, og at mottatte sikkerheter ikke dekker utestående krav. Denne type risiko knytter seg hovedsakelig til større privat- og næringslivsengasjement, men også til bankens verdipapirplasseringer. Kredittrisikoen styres gjennom bankens kredittpolicy, kredittåndbok, rutiner og fullmakter. I henhold til bankens kredittpolicy skal kredittrisikoen være som i en gjennomsnittlig Eika-bank. Det er utviklet et felles risikoklassifiseringssystem for banker i Eika-alliansen. Systemet tilfredsstiller lovmessige krav og er et effektivt verktøy for benchmarking, identifisering av problemengasjement og vurdering av nedskrivninger. Gjennom styringsdokumentene fastsettes bankens overordnede mål for eksponering knyttet til største engasjement, bransje, geografi, total næringseksponering, bruk av EBK og fordeling personmarkeds- bedriftsportefølje. Bankens kredittåndbok revideres løpende for å være i samsvar med retningslinjer gitt av Finanstilsynet. Samlet danner dette grunnlaget for ønsket risikoprofil. Gjennom bevilgningsfullmakt delegeres kredittfullmakt til adm. banksjef innenfor visse rammer. Fullmakter delegeres videre i organisasjonen. Delegerte fullmakter er relatert til enkeltengasjementets størrelse og risikoklasse. Styret får kvartalsvis rapport som viser eksponering i henhold til rammer. Store engasjement og tapsutsatte engasjement kvartalsvis.

Kredittrisiko styres gjennom bankens kredittstrategi. Det er utarbeidede kredittåndbøker med policyer og rutiner samt administrativ fullmaktstruktur for styring av kredittrisiko, herunder klargjøring av krav til dokumentasjon og betjeningsevne for kunder som innvilges kreditt, samt krav til sikkerhet i engasjementene. Risiko i porteføljen blir kontinuerlig overvåket for å avdekke sannsynlighet for mislighold og for å kalkulere tap dersom mislighold inntreffer. Styret mottar kvartalsvis en omfattende rapport om bankens utlånsportefølje. Garantier blir sikkerhetsmessig vurdert på linje med utlån.

Bankens portefølje av rentebærende verdipapirer påfører også banken kredittrisiko. Eika Kapitalforvaltning AS forvalter alt vesentligste av bankens portefølje. Portefølje av rentebærende papirer er i hovedsak anskaffet for å sikre en nødvendig likviditetsbuffer. Avtalen behandles årlig av styret. Det knytter seg lav til moderat kredittrisiko til denne porteføljen. Porteføljen er vurdert til det laveste av kostpris og markedspris.

MARKEDSRISIKO

Markedsrisiko defineres som risiko for tap i markedsverdier knyttet til porteføljer av finansielle instrumenter som følge av svingninger i aksjekurser, valutakurser, renter og råvarepriser. Styret har gjennom markedspolicy og retningslinjer vedtatt rammer for mulige investeringer. Markedsrisikoen skal være moderat til lav. Se avsnitt for kredittrisiko vedrørende avtale med Eika Kapitalforvaltning AS. Avtalen har et klart mandat for risikoeksponering. Det mottas månedlig rapporter med måling av eksponering mot rammer. Porteføljen består av OMF, verdipapirfond, senior bankobligasjoner. Porteføljen har hovedsakelig flytende

rente og følger endringer i pengemarkedsrenten. Banken handler ikke med valuta utover kjøp og salg av reisevaluta til kunder. Valutarisikoen er derfor minimal.

OPERASJONELL RISIKO

Operasjonell risiko defineres som risikoen for tap som skyldes utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser, svikt hos mennesker og i systemer eller eksterne hendelser. Risikoen reduseres gjennom gode rutiner, opplæring og velfungerende internkontroll.

Det operative ansvaret for styring og kontroll av operasjonell risiko er delegert til virksomhetsansvarlige. Styret vedtar i første kvartal plan for internkontrollarbeidet, operasjonell risiko inngår i kvartalsvis risikorapportering. I fjerde kvartal oppsummeres internkontroll i rapport til revisor og styret. Når svakheter avdekkes i det løpende internkontrollarbeidet, skal det foreslås egnede tiltak samt angi tid for iverksettelse. Dette inngår i kvartalsvis risikorapportering til styret.

KONSENTRASJONSRIKIKO

Konsentrasjonsrisiko defineres som risiko for tap som følge av konsentrasjon om:

- Enkeltkunder
- Enkelte bransjer
- Geografiske områder

I henhold til bankens Kredittpolicy defineres stort engasjement som et engasjement mot én enkelt kunde som er større enn kr 30 mill. Med engasjement med én enkelt kunde forstås også konsoliderte engasjementer for to eller flere kunder når bestemmende innflytelse eller økonomiske forbindelser mellom disse er slik at økonomiske problemer hos den ene sannsynligvis vil medføre betalingsvanskeligheter for den eller de andre. Store engasjement følges opp kvartalsvis.

I henhold til CRD IV-forskriften defineres engasjement som utgjør 25% av kjernekapital som stort. Engasjement (ev. konsolidert) som overstiger 10% av kjernekapital skal rapporteres. Eksponeringen mot bankens kunder er ellers godt spredt geografisk, hensyntatt til bankens markedsandel. Rammer for bransjemessig eksponering er regulert i Kredittpolicyen.

Av kredittpolicyen fremkommer det også at vi finansierer næringslivet i bankens kjerneområder og nært omkringliggende kommuner – noe som også kan sees på som en geografisk risiko. Banken har ingen store

hjørnesteinsbedrifter i sitt kjernemarked. For å sikre diversifisering er det gitt rammer for eksponering innenfor bransjer og pr. kunde. Konsentrasjonsrisikoen vurderes å være moderat.

EIENDOMSRISIKO

Denne risikotypen defineres som risiko for uventet verdifall på institusjonens eiendommer eller porteføljer av eiendomsinvesteringer, eller uventede tap på lån til datterselskaper som er eiendomsselskaper. Banken eier hovedkontoret på Skjønhaug som er bokført til totalt kr 34,660 mill. Bygget hadde en anskaffelseskost i 2003 på kr 52,2 mill. Under forutsetning om fortsatt drift av banken vurderes risikoen for et verdifall som lav. Bankens filialer i Askim og Fetsund drives i leide lokaler.

Banken har ikke gjort investeringer i eiendomsfond.

LIKVIDITETSRISIKO

Likviditetsrisiko defineres som risikoen for at en bank ikke klarer å oppfylle sine forpliktelser og/eller finansiere økninger i eiendelene uten at det oppstår vesentlige ekstraomkostninger i form av prisfall på eiendeler som må realiseres, eller i form av ekstra dyr finansiering. Nivået på institusjonens ansvarlige kapital vil være en sentral forutsetning for å kunne tiltrekke seg nødvendig funding til enhver tid.

Bankens likviditetssituasjon pr. 31.12.2023 anses tilfredsstillende. Utlån på egen balanse har økt med 8,3% i 2023, (11,8% inkl. EBK). Innskudd har økt med 4%. Innskuddsdekningen har falt fra 84,95% til 81,56%. Innskuddsmassen er fordelt på et høyt antall kunder, hvilket begrenser likviditetsrisikoen.

Banken har totalt innlån på kr 659,5 mill. fordelt på 10 lån med god spredning i størrelse og forfallstidspunkter. I tillegg har banken et lån i Kredittforeningen for Sparebanker på kr 50 mill.

Styret vurderer likviditetsrisikoen i Trøgstad Sparebank som lav. Likviditeten følges opp daglig og månedlig likviditetsstatus rapporteres til styret.

FORRETNINGSRISIKO

Forretningsrisiko defineres som risikoen for uventede inntektssvingninger ut fra andre forhold enn kredittrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko. Risikoen kan opptre i ulike forretnings- eller produktsegmenter og være knyttet til konjunktursvingninger og endret kundeatferd. Risikoen vurderes av bankens styre én gang hvert år eller oftere ved behov.

OMDØMMERISIKO

Omdømmerisiko defineres som risiko for svikt i inntjening og kapitaltilgang på grunn av sviktende tillit og omdømme i markedet, dvs. hos kunder, motparter, eiere og myndigheter. Bankens har god score på Norsk Kundebarometers årlige måling av kundetilfredshet for personmarkeds kunder.

STRATEGISK RISIKO

Strategisk risiko er risiko for uventede tap eller sviktende inntjening i forhold til prognoser knyttet til vekstambisjoner, inntreden i nye markeder eller oppkjøp. Banken vurderer den strategiske risikoen som lav.

Trøgstad Sparebank er en del av Eika-Gruppen og har en eierandel på 1,5% i Eika-Gruppen AS. Eierandel i Eika Boligkreditt AS er 1,41%. Banken har en klar intensjon om å opprettholde vår relative eierandel, og har ingen planer om å vurdere annen alliansetilknytning.

3. INFORMASJONSPLIKT FOR FORETAK SOM HAR EIERINTERESSER I FORETAK SOM UTSTEDER OBLIGASJONER MED FORTRINNSRETT

		Beløp i tusen kroner eller prosent	
a	Overføringsgrad: Samlet portefølje overført og formidlet til Eika Boligkreditt AS (bolighypoteklån) i prosent av samlede utlån til personmarkedet på bankens balanse og bolighypoteklån		42,1 %
b	Gjennomsnittlig belåningsgrad for bolighypoteklån hos Eika Boligkreditt AS		54,9 %
c	Overpantsettelsesgrad i sikkerhetsmassen		109,2 %
d	Tellende sikkerhetsmasses andel av sikkerhetsmasse totalt		99,0 %
e	Utestående garantiforpliktelse		31.183
f	Bokført verdi av hhv. obligasjoner med fortrinnsrett, aksjer, fondsobligasjonskapital, ansvarlig lånekapital og annen usikret finansiering i kredittforetaket	Obligasjoner med fortrinnsrett	2.000
		Aksjer	86.190
		Fondobligasjoner	
		Ansvarlig lånekapital	
g	Andre forpliktelser overfor kredittforetaket som følge av aksjonæravtaler og lignende	Senior obligasjoner	

LIKVIDITETSFORPLIKTELSE TIL OG AKSJONÆRAVTALE MED EIKA BOLIGKREDITT

Likviditetsstøtte til EBK er regulert i avtale datert 10. mai 2012 om kjøp av obligasjoner med fortrinnsrett. Hovedtrekkene i avtalen er at eierbankene, så lenge de har utlånsportefølje i selskapet, under gitte forutsetninger er forpliktet til å tilføre EBK likviditet. Likviditetsforpliktelsen er begrenset til forfall på selskapets obligasjoner med fortrinnsrett utstedt under Euro Medium Term Covered Note Programme (EMTCN – Programme) og tilhørende swapavtaler de kommende tolv måneder. I den grad eierbankene har kjøpt obligasjoner med fortrinnsrett under likviditetsavtalen, uten at disse er tilbakebetalt, kommer de til fratrukk ved beregning av eierbankens gjenstående likviditetsforpliktelse. Den enkelte eierbanks likviditetsforpliktelse er primært begrenset til dens pro-rata andel av utstedelsesbeløpet, som beregnes på grunnlag av hver eierbanks andel av selskapets utlånsportefølje. Dersom en eller flere eierbanker unnlater å oppfylle sine likviditetsforpliktelser under avtalen, kan likviditetsforpliktelsen for øvrige eierbanker økes til inntil det dobbelte av deres opprinnelige pro-rata andel.

Avtalen om kjøp av OMF kan under visse vilkår termineres. Det er knyttet betingelser til långiver i forhold til overpantsettelse. For obligasjoner med fortrinnsrett (OMF) som er tilordnet foretakets sikkerhetsmasse gjelder krav om overpantsettelse på 5 prosent for lån som inngår EMTCN- Programme. Dette innebærer at selskapet til enhver tid skal ha verdier i sin sikkerhetsmasse som utgjør minst 105 prosent av sum utestående OMF.

I tilknytning til at eierbankene i 2012 ble aksjonærer i EBK etter utskillelsen fra Eika Gruppen AS, ble det etablert en aksjonæravtale som blant annet regulerer at eierskapet i selskapet på årlig basis skal rebalanseres. Dette vil sikre en årlig justering hvor eierandelen til den enkelte bank skal tilsvare eierbankens andel av utlånsbalansen i selskapet.

VEDLEGG: STANDARDISERT SKJEMA FOR OFFENTLIGGJØRING AV BANKENS NØKKELTALL FOR KAPITAL OG LIKVIDITET

Beløp i tusen kroner

		a		e
		31.12.2023		31.12.2022
Tilgjengelig ansvarlig kapital (beløp)				
1	Ren kjernekapital	647.990		591.556
2	Kjernekapital	657.598		602.216
3	Total ansvarlig kapital	697.039		641.297
Risikovektet beregningsgrunnlag				
4	Totalt risikovektet beregningsgrunnlag	2.770.991		2.674.906
Kapitaldekning (i prosent av risikovektet beregningsgrunnlag)				
5	Ren kjernekapitaldekning	23,38 %		22,12 %
6	Kjernekapitaldekning	23,73 %		22,51 %
7	Total kapitaldekning	25,15 %		23,97 %
Tilleggskrav til ansvarlig kapital for å håndtere andre risikoe enn overdreven gjeldsoppbygging (i prosent av risikovektet beregningsgrunnlag)				
EU 7a	Tilleggskrav til ansvarlig kapital for å håndtere andre risikoe enn overdreven gjeldsoppbygging (i prosent av risikovektet beregningsgrunnlag)	0,00 %		0,00 %
EU 7b	herav: som skal dekkes av ren kjernekapital (prosentpoeng)	0,00 %		0,00 %
EU 7c	herav: som skal dekkes av kjernekapital (prosentpoeng)	0,00 %		0,00 %
EU 7d	Samlet SREP kapitalkrav (i prosent)	8,00 %		8,00 %
Kombinert buffer- og totalt kapitalkrav (i prosent av risikovektet beregningsgrunnlag)				
8	Bevaringsbuffer (i prosent)	2,50 %		2,50 %
EU 8a	Bevaringsbuffer som følge av makro- eller systemrisiko fastsatt av en medlemsstat (i prosent)			
9	Institusjonsspesifikk motsyklisk kapitalbuffer (i prosent)	2,50 %		2,00 %
EU 9a	Systemrisikobuffer (i prosent)	4,50 %		3,00 %
10	Buffer for globalt systemviktige institusjoner (i prosent)			
EU 10a	Buffer for andre systemviktige institusjoner (i prosent)			
11	Kombinert bufferkrav (i prosent)	9,50 %		7,50 %
EU 11a	Samlet kapitalkrav (i prosent)	17,50 %		15,50 %
12	Tilgjengelig ren kjernekapital (CET1) etter oppfyllelse av samlede SREP-krav til ansvarlig kapital (i prosent)	17,15 %		15,97 %
Uvektet kjernekapitalandel				
13	Sum eksponeringsmål	5.948.802		5.525.328
14	Uvektet kjernekapitalandel (i prosent)	11,05 %		10,90 %
Tilleggskrav til ansvarlig kapital for å håndtere risikoen for overdreven gjeldsoppbygging (i prosent av risikovektet beregningsgrunnlag)				
EU 14a	Tilleggskrav til ansvarlig kapital for å håndtere risikoen for overdreven gjeldsoppbygging (i prosent)			
EU 14b	herav: skal bestå av ren kjernekapital (prosentpoeng)			
EU 14c	Samlede SREP-krav til uvektet kjernekapitalandel (i prosent)	3,00 %		3,00 %
Bufferkrav til uvektet kjernekapitalandel og samlet krav til uvektet kjernekapitalandel (i prosent av det samlede eksponeringsmål)				
EU 14d	Bufferkrav til uvektet kjernekapitalandel (i prosent)			
EU 14e	Samlet krav til uvektet kjernekapitalandel (i prosent)	3,00 %		3,00 %
Likviditetsreserve (LCR)				
15	Likvide eiendeler (vektet verdi)	374.270		334.021
EU 16a	Utbetalinger (vektet verdi)	186.399		216.799
EU 16b	Innbetalinger (vektet verdi)	47.262		85.278
16	Netto utbetalinger (justert verdi)	139.137		131.522
17	Likviditetsreserve/LCR (i prosent)	269 %		254 %
Stabil finansiering (NSFR)				
18	Poster som gir stabil finansiering	3.704.195		3.305.137
19	Poster som krever stabil finansiering	2.681.609		2.520.307
20	Stabil finansiering/NSFR (i prosent)	138 %		131 %